

KIT-uutiskirje 1/2014

Työllisyysprojekti lähtenyt käyntiin Kymenlaaksossa

Kehitysvammaiset ihmiset töihin (KIT) -projektissa on päästy vauhtiin. Syksyllä aloitettiin tutkimuksen tiedonkeruu, suunniteltiin tulevaa toimintaa, tavattiin yhteistyökumppaneita sekä pidettiin koulutusta Kymenlaakson työvalmentajille ja kehitysvammaisille henkilöille yksilökeskeisen suunnittelun ja toiminnan pääperiaatteista ja ideologisista lähtökohdista.

Työ(hön)valmentajarengas

Kymenlaakson työvalmentajat ovat muodostaneet alueellisen työvalmentajarengaan, jonka tarkoituksena on yhdessä kehittää työskentelytapoja sellaisiksi, jotka aikaisempaa tavoitteellisemmin tukevat kehitysvammaisten ihmisten siirtymistä työsuhteiseen palkkatyöhön. Toiminta pohjaa näyttöön perustuvan työhönvalmennuksen kriteereille. Työvalmentajarengaaseen osallistuu yksitoista alueen työntekijää. Suurin osa on mukana työpareittain, mikä mahdollistaa reflektoinnin ja toiminnan paremman juurruttamisen työpaikalle.

Kevätkauden ensimmäisessä työvalmentajarengaan tapaamisessa olivat mukana Kuntoutussäätiöstä Jaakko Harkko ja Mika Ala-Kauhaluoma. Kuntoutussäätiö tukee rengaan toimintaa, tekee seurantaa ja arvioi seudun työvalmennuspalveluita. He esittelivät osallistujille näyttöön perustuvan työhönvalmennuksen periaatteita sekä antoivat kättä pidempää eli vankan tietopaketin työllistämisasiosta. Osallistujat saivat myös kertauksen KIT-projektin taustoista ja tarkoituksesta sekä suuntaviivoja tulevasta työskentelystä. Välitehtävänä he perustavat oman prosessipäiväkirjan ajatuksistaan ja työskentelystään sekä aloittavat työnhakuun ja työllistymiseen tähtäävän työskentelyn jonkun kehitysvammaisen henkilön kanssa. Tätä prosessia sitten seurataan ja tuetaan.

Vertaisryhmätoiminta

Vuoden alusta käynnistyi ensimmäinen kehitysvammaisten ihmisten vertaisryhmä

Kotka–Hamina –seudulla. Ryhmä on kokoontunut nyt kaksi kertaa. Sen tarkoituksena on

- tarjota ryhmäläisille mahdollisuuksia keskustella elämästään sekä luoda voimaantumisen kokemuksia
- vahvistaa osallistujien käsitystä itsestään tekemällä näkyväksi heidän ajatuksiaan mm. omista vahvuuksistaan
- lisätä ryhmäläisten tietämystä kehitysvammaisten henkilöiden työllistymisestä
- rohkaista osallistujia ryhtymään työnhakijoiksi.

Ensimmäisellä kerralla tutustuttiin, luotiin ryhmähenkeä ja aloitettiin ns. karttatyöskentely omista vahvuuksista. Ryhmäläiset jatkoivat pohdintaa välitehtävän muodossa ja pyysivät läheisiään kertomaan heidän vahvuuksistaan, jotka kirjattiin ylös. Ryhmä otti nimekseen Ajatuksista tekoihin. Toisella tapaamiskerralla keskusteltiin välitehtävistä ja jatkettiin työskentelyä omista kiinnostuksen kohteista. Ryhmäläiset lähtivät kotiin kertakäyttökamerat kourassaan, ja he ottavat ennen seuraavaa tapaamista kuvia heitä kiinnostavista työpaikoista tai –asioista. Vertaisryhmän jäsenille perustettiin oma Facebook-ryhmä, jossa he voivat jakaa kokemuksiaan ja keskustella ryhmän aiheista. Sitä käytetään myös tiedottamiseen.

Projektissa tehtävä tutkimus

Projektin yhteydessä toteutetaan tutkimus, jossa selvitetään kehitysvammaisten ihmisten sijoittumista työtoimintoihin ja työsuhteiseen palkkatyöhön, työnantajien suhtautumista kehitysvammaisten työllistymiseen sekä muutaman kehitysvammaisen palkkatyöllistyneen kokemuksia. Tutkimuksen ensimmäinen osuus on täydessä vauhdissa ja vastaustiedot on Kymenlaakson alueelta saatu. Tietojen tallennus on meneillään ja tuloksia odotellaan malttamattomina. Ensimmäistä kertaa yli kymmeneen vuoteen kerätään numerotietoja siitä, miten moni kehitysvammainen ihminen on työtoiminnassa, avotyötoiminnassa tai työllistynyt avoimille työmarkkinoille. Myös heidän työtehtävistään ja –olosuhteistaan kootaan nyt ajantasaista tietoa.

Tutkimuksessa on selvitetty myös sitä, miten moni näistä ihmisistä on itse

ilmaissut omia työnhakutoiveitaan ja miten monen kohdalla myös henkilökunta on sitä mieltä, että edellytyksiä työmarkkinoille olisi. Samaa tutkimusta jatketaan vielä tämän kevään aikana mm. pääkaupunkiseudulla ja muutamalla muulla alueella eri puolilla Suomea.

Joitakin alustavia huomioitakin on tehty. Yhteistyöalueella kehitysvammaisten palkkatyöllistyneiden määrä näyttää noudattelevan valtakunnallisia arvioita työllistyneiden määrästä. Huomiota kiinnittää myös se, että monella on ammatillinen koulutus, nykyinen avotyötoiminta on jatkunut pitkään ja työtehtävät sujuvat. Edellytyksiä palkkatyöhön näyttäisi siten olevan monella.

Yhteistoiminnan paikka

Projektin ohjausryhmän kokoontumisessa tammikuussa todettiin moneen otteeseen, että yhteistyöalueella kaivataan eri toimijoiden roolien selkiyttämistä ja uudenlaiselle yhteistoiminnalle on tarvetta. Tavoitteeksi asetettiin seudullisen työhönvalmennuksen mallin rakentaminen ja käyttöön ottaminen, ei enempää eikä vähempää. Uusien työllistymistarinoiden syntymiseksi muutosta tulee tapahtua monella tasolla: organisaatiossa, alan työntekijöissä, työnantajissa sekä ihmisissä itsessään. Tässä hankkeen työntekijöille ja toteuttajille paikan päällä riittää tekemistä vielä pitkäksi aikaa!